

ליל הסדר, הסיפור שלנו - מערך פסח תשפ"ד

כיתה א-ג

רציונל:

המצווה המרכזית של חג הפסח (לדורות) היא 'והגדת לבנך' – לספר את סיפור יציאת עם ישראל מעבדות מצריים והפיכתו לעם בן חורין. אירוע זה נמצא בבסיסה של המסורת היהודית, מוזכרת באירועים שונים ובטקסים שונים וחשוב כבר מגיל צעיר להכיר את הסיפור להתחבר אליו.

בפעילות פסח לכיתות א-ג נתרכז בסיפור יציאת מצריים ובמנהגי ליל הסדר השונים ובסוף יכינו התלמידים שי שבו יוכלו להשתמש בליל הסדר עם בני משפחתם.

מטרות:

1. התלמידים יחזקו ויעמיקו את הכרותם עם סיפור יציאת מצריים.
2. התלמידים ילמדו מה משמעות הסיפור עבורינו היום.
3. התלמידים יראו כיצד מנהגי ליל הסדר משקפים את הסיפור.

מבנה:

נושא	משך זמן	מהלך	אביזרים
פתיחה – מוצאים את האפיקומן	5 דק'	משחק 'חם קר' למציאת האפיקומן	חצי מצה בשקית נייר
ליל הסדר – מה הסיפור?	15 דק'	חזרה על עיקרי סיפור ליל הסדר בשילוב פעילות לילדים	מצגת
שולחן הסדר – מה הוא מסמל?	15 דק'	מגוון משימות	לוח מסלול 4 כוסות קידוש מפלסטיק קטנות 15 כוסות חד פעמיים
יצירה	10 דק'	הכנת חבק ליין לליל הסדר	דפי יצירה לילדים

פתיחה: מוצאים את האפיקומן

חג הפסח הוא חגם של הילדים. 'והגדת לבנך' היא המצווה העיקרית וילדים יש מקום רב בסדר לשאול, לספר, ולשיר. המדריכה תיכנס לכיתה ותספר שהיום נתכונן לחג הקרב אלינו – חג הפסח. לכבוד כך נשחק את המשחק הכי אהוב בפסח – נחפש את האפיקומן.

המדריכה תוציא מחוץ לכיתה שני תלמידים. היא תחביא את האפיקומן בכיתה ותזמין את התלמידים מחוץ לכיתה לחזור לכיתה. התלמידים יחפשו את האפיקומן לפי הכוונת החברים ב'חם קר'.

✓ המדריכה תשאל: מי יודע מדוע מחביאים אפיקומן בליל הסדר? איזו סיבה יש ל'משחק' הזה?

המדריכה תעודד את התלמידים לשער ולנחש ובסוף תשיב תשובה קצת מפתיעה:

בליל הסדר משחקים בלמצוא את האפיקומן רק כדי שתשאלו למה משחקים באפיקומן?! מטרת המשחק והמטרה של כל מיני מנהגים בליל הסדר כמו אכילת כרפס היא כדי לעורר סקרנות וכדי שהילדים ישאלו שאלות ואז למבוגרים תהיה סיבה לספר ולהסביר להם על פסח ועל יציאת מצרים.

אז מדוע אנחנו משחקים באפיקומן? כדי שתהיה למבוגרים הזדמנות לספר לילדים על המצה ועל הזמן שבו אפו את המצות ומדוע לא אכלו לחם אלא מצות. בקיצור – לספר על יציאת מצרים.

חלק ב' - ליל הסדר – מה הסיפור?

המדריכה תפתח את המצגת ובה נספר בקצרה עם התלמידים את סיפור ליל הסדר. בתוך הסיפור משולבות משימות מסוג 'מה בתמונה'. בכל פעם שמגיעים למשימה, המדריכה תזמין 2 נציגים אל הלוח והם יצטרכו למצוא במהירות המירבית מה שהמדריכה מבקשת מהם. אפשר לעשות את התחרות גם כנציגת הבנות מול נציג הבנים. מכיוון שמדובר בתלמידים צעירים, על המדריכה לומר במפורש מה צריך לחפש.

- אפשרות נוספת היא ללא תחרות וכל התלמידים הצופים בתמונה צריכים למצוא את הפריטים המתבקשים.

המשימות המשולבות בסיפור הן :

מציאת הדמויות הקשורות לסיפור הפסח (משה, אהרון, מרים ופרעה).

מציאת 10 מכות מצריים (דם, צפרדע, כינים, ערוב, דבר, שחין, ברד, ארבה, חושך ומכת בכורות), מציאת המאכלים המיוחדים של ליל הסדר (יין, מצות, מרור, ביצה, זרוע, חרוסת)

סיכום: סיפור יציאת מצריים הוא אולי הסיפור החשוב ביותר של העם היהודי על פי המסורת והתורה. זהו סיפור על עם ישראל שהיו עבדים 400 שנה במצריים תחת מלך רשע בשם פרעה עד שאלוקים החליט להוציא אותם ממצריים. הוא בחר במשה להיות המנהיג של העם ושלה אותו לפרעה שיגיד לו לשחרר את עם ישראל. פרעה סרב וה' הוריד עליו 10 מכות עליהם וודאי למדתם בבית הספר וגם פה במשחק. בסופו של דבר הכינו ישראל מצות לדרך ויצאו בחופזה ממצריים בדרכם אל ארץ ישראל. חג הפסח הוא יום ההולדת של עם ישראל כעם חופשי – בן חורין.

חלק ג' - שולחן הסדר, מה הוא מסמל?

לאחר שלמדנו את סיפור יציאת מצריים נכיר ביחד באמצעות משימות כמה מהמנהגים של ליל הסדר.

✓ המדריכה תתלה את הלוח בקדמת הכיתה ותבקש מתלמיד לספור בשקט מ-8 שוב ושוב. כשהיא אומרת stop הוא אומר איזה מספר יצא והיא נותנת משימה לפי המספר שיצא.

שימו לב: למעשה המדריכה יכולה לבחור איזה משימה שמתאימה לכיתה וגם אין צורך לעשות את כל המשימות אלא רק את מה שמאפשר הזמן. חשוב להשאיר זמן ליצירה.

נשתמש בלוח המשימות הבא.

משימה 1 – בליל הסדר אנו נוהגים לשתות 4 כוסות יין או מיץ ענבים. המדריכה תוציא 4 כוסות יין. המדריכה תזמין 10 ילדים לעמוד בשורה ותתן לילד הראשון בשורה כוס קידוש אחת ועליו להעביר אותה לילד שיושב לידו וכך לילד הבא. המדריכה תזרים את כל ארבעת הכוסות. יש לבצע את המשימה בפחות מדקה.

משימה 2 – בליל הסדר אנו קוראים על ערי המסכנות והפרמידות שבנו בני ישראל כשהיו עבדים במצרים. התלמידים יבחרו 3 נציגים שיצטרפו לבנות פרמידה מ-15 כוסות חד פעמיים.

משימה 3 – בהגדה של פסח יש לומר את שלוש המילים הבאות: "פסח, מצה ומרור" – מהם שלושת המאכלים שאוכלים כדי לייצג כל מילה? (פסח – קורבן פסח, זרוע, מצה, חסה או חזרת)

משימה 4 – בהגדה אנו קוראים שאלוקים הוריד על מצריים 10 מכות. המדריכה תבחר נציג שיצטרף להדגים בפנטומימה לכיתה 4 מכות מצריים שהמדריכה תלחש לאוזנו והכיתה תצטרף לנחש (חושך, דם, .

משימה 5 – בליל הסדר שרים הרבה שירים. שירו שיר אחד ששרים בליל הסדר

משימה 6 – בליל הסדר בני ישראל יצאו מעבדות לחרות (לחופשי). הציגו ריקוד שמחה לרגל יציאת מצריים

משימה 7 – בליל הסדר נהוג למזוג כוס יין לאלהינו הנביא ולפתוח לו את הדלת. הציגו את אליהו הנביא מגיע לכיתה.

משימה 8 – בליל הסדר אוכלים מצה. הציגו בתנועות יחד כל הכיתה את שלבי הכנת המצה: לשים בקערה מים וקמח, ללוש, לרדד דק דק, לחזור, להכניס לתנור, לספור עד 18 בקול ולהוציא.

חלק ד' – יצירה

לאחר שלמדנו את סיפור יציאת מצריים והתכוננו לחג הפסח נכין מתנה למשפחה לליל הסדר. חבק לבקבוק יין עליו יש חידות שאתם יכולים לחוד בליל הסדר.

הל"ד
מרכז חינוכי
התורה והיהדות

והגדרת לבנך ולבתך
חידות לפסח לפי אותיות הא-ב

א אותי מחביאים (או ענבים) בליל הסדר.
ב אחד הפריטים בקערה. אפשר להכין ממנו חביתה.
ג על הין בקידוש מברכים בורא פרי ה ____.
ד המכה הראשונה במכות מצריים.
ה הספר שממנו קוראים את סיפור יציאת מצריים בליל הסדר נקרא...
ו השליחו: " ____ שעמדה לאבותינו ולנו".
ז איבר בגוף שהוא גם אחד הפריטים בקערת הסדר.
ח אחד הפריטים בקערת הסדר - זכר לטיט שעבדו בו בני ישראל במצריים.
ט המזל של חודש ניסן.
י שמו של הנער הגדול במצריים.
כ בליל הסדר שותים ארבע כאלה.
ל השליחו: שניים מי יודע? שניים אני יודע - שני...
מ לחם עוני הוא כניף ל...
נ החודש שבו חוגגים את פסח.
ס הלילה הראשון של חג הפסח מכונה ליל ה...
ע אנשים שעובדים קשה ושייכים למעבידים שלהם נקראים...
פ עבודה קשה מאוד מכונה גם עבודת...
צ בעל חיים שמופיע במכה השנייה במצריים.
ק מילה נרדפת לשאלה.
ר הכינוי המופיע לפני שמותיהם של חכמים בהגדה.
ש מספר המצות בקערת הסדר.
ת אחד מארבעת הבנים בהגדה.

תשובות
טז - חמץ - טז - מילה - טז - חמץ
יג - חמץ - טז - חמץ - טז - חמץ
יד - חמץ - טז - חמץ - טז - חמץ
טז - חמץ - טז - חמץ - טז - חמץ

חג שמח!